

HRVATSKI *glasnik*

Godina XVI, broj 12

23. ožujka 2006.

cijena 80 Ft

Foto: Branka Pavić Blažetin

Proljeće

Komentar

Koliko trošimo?

Da se sve vrti oko novca pa i u manjinskoj politici, pokazuje i najnovije izdanje Ureda za nacionalne i etničke manjine u Mađarskoj, s naslovom Kisebbségék Magyarországon. Na 236 stranica, osim općeg opisa stanja o manjinama i opisa pojedinih manjinskih zajednica s njihovim dostignućima te poglavlja o zadacima manjinske politike, to izdanje donosi prilog gdje se daje uvid u popis stanovništva u Mađarskoj iz 2001., u veličinu državnih potpora školstvu, samoupravama, manjinskim ustanovama ... Crno na bijelom vidi se koliko je tko novca dobio u 2003. i 2004. godini. Slika nije potpuna jer se ne donose podaci koji pokazuju koliko su mjesne samouprave pomagale djelatnost manjinskih samouprava u njihovim sredinama. Iznimku čine pokazatelji koji se odnose na Budimpeštu te glavnogradske i okružne samouprave u njoj. Podaci za 2005. g. nisu objavljeni. Prelistavajući ovo izdanje, čovjek se zapita i nehotice je li manjinskim zajednicama bilo na raspolaganju malo ili dovoljno novčanih sredstava. Naime, neke su samouprave raspolagale s toliko sredstava iz kojih bi mogle financirati jednu malu seosku školu ili vrtić, dok su druge jedva uspjele poslati svoje zborove i folklorše na nastup na koji su ih pozvali njihovi prijatelji. Tako su neki za četiri godine – ne održavši nijednu javnu djelatnost, što naša hrvatska javnost dobro zna, ali o čemu nije preporučeno govoriti – djelovali. Legitimnost jednih i drugih ostala je ista. Gdje je greška? O svemu odlučuju birači. Tako jedna od priloženih tablica kaže: u Budimpešti ima 630 Hrvata koji su se izjasnili za hrvatski kao materinski jezik (drugi podatak u drugoj tablici svjedoči da su se njih 770 izjasnili kao Hrvati). Tablica broj Hrvata priopćuje točno po okruzima. Hrvati u svojih 18 okruga u 2004. godini imali su na raspolaganju 43 808 000 milijuna forinti plus glavnogradska samouprava Hrvata 13 448 000 milijuna forinti. U taj iznos uračunata je i državna potpora od 714 000 forinti koju je dobivala svaka manjinska samouprava u Mađarskoj. Ima hrvatskih samouprava diljem Mađarske, naselja gdje nema ni desetak stanovnika koji su se izjasnili da su Hrvati, tek su se skupile dvije obitelji, koje su potiho djelovale. O tome nije umjesno govoriti, a kamoli pisati. Hrvati u Mađarskoj za preuzimanje ustanova i njihovo održavanje, 2003. i 2004. g. dobili su 159 275 + 12 milijuna forinti (santovačka škola 19, Croatica 40, paški Centar 104, Zavod 8 milijuna forinti. Navedeno je koliko su Hrvati dobili iz Javne zaklade za nacionalne i etničke manjine, koliko su dobile naše civilne udruge, škole, vrtići, kolika je potpora za djelatnost Hrvatskoga kazališta; u 2004. godini iz državnoga proračuna 44 milijuna forinti, za Hrvatski glasnik u 2004. godini 26 milijuna. I tako dalje i tako dalje ... I tako politika zna i bilježi koliko smo dobili. I na što smo dobiveno potrošili.

Glasnikov tjedan

Još je jedan tjedan iza nas u dugoj zimi kojoj ne vidimo kraja, iako nas je prošli vikend sunce svojim stidljivim zrakama počelo milovati i zvati u šumu koju su pokrili prvi proljetni cvjetovi još uvijek stidljivih visibaba. Šomodske su šume bile prekrasne prošloga vikenda i zemlja se polako počela blati ti te zvati poljoprivrednike k sebi. Tako i treba da bude, jer zakoračili smo u proljeće, premda meteorolozi kažu kako zimske kapute još uvijek ne treba spremati u ormare. Na hrvatskoj društvenoj, pa i političkoj i školskoj sceni, događaj tjedna bila je predaja nove kuhinje Hrvatsko-mađarskog obrazovnog središta u Pečuhu. Kuhinja će djelovati u sklopu hrvatske škole, čija bi konačna obnova trebala biti gotova u godini koja je pred nama. Počelo se iz europskih izvora i PHARE CBC natječaja, a sada su na redu mađarska i hrvatska Vlada sa svojim sredstvima kako bi se obnovila postojeća zgrada i školski prostori uz koje je, iz europskih fondova i potporom grada Pečuha, izgrađen suvremen učenički dom i kuhinja, ostvaren projekt Hrvatsko-mađarskog obrazovnog središta. Ovih se dana održavaju Tjedni hrvatskoga jezika po hrvatskim školama u matičnoj domovini i u Hrvata diljem svijeta pa tako i među nama. Jezik je najvažniji dio kulturne baštine, svijest o postojanju vlastite povijesti ostvaruje se i stvara kroz jezik. Hrvati su svoj jezik donijeli sa sobom kada su došli na današnje prostore.

Razvijali su ga i sačuvali u okviru katoličanstva, od stoljeća sedmog „na

kamenu pišu svoju povijest svojim jezikom, hrvatskim”. Tijekom stoljeća razvio se u poseban slavenski jezik, napadan i satrvan „nalegoše na jazik hrvacki, posilajući zastupi velike ...”.

Dan 27. ožujka 1967. godine jest dan kojeg se sjećamo u Tjednu hrvatskoga jezika, dan kada je donesena Deklaracija o nazivu i položaju hrvatskoga jezika. Deklaracijom je još jednom potvrđena tisućljetna samosvijest Hrvata o važnosti hrvatskoga jezika i njegova naziva. Ovih se dana sjećamo mnogih nadnevaka (datuma) vezanih uz hrvatski jezik, pojedinaca koji su na tom jeziku stvorili nacionalno blago hrvatskoga naroda, bilo da su oni djelovali i djeluju u matičnoj domovini ili u tuđini, daleko od njezina ognjišta. Među onima koji su stoljećima samosvjesno čuvali i čuvaju hrvatski jezik jesu i etničke skupine Hrvata u Mađarskoj koje danas, na pragu trećega tisućljeća, u borbi s nadirućom asimilacijom, globaliziranim društvom i svijetom jedva pronalaze odgovore na pitanje o budućnosti, mjestu i ulozi hrvatskoga jezika i očuvanju samosvojnosti Hrvata u Mađarskoj kroz jezik. Bez jezika, davno je zaključio pjesnik, jesmo: „Bez njega si bez imena,/ Bez djedova, bez unuka./ U prošasti sjena puka,/ U buduće niti sjena!”

I zato, poštovani čitatelju, čitaj s pozornošću raznolike napise u našem tjedniku jer tako, zajedno s nama, čuvaš i njeguješ hrvatski jezik, jezik tvojih djedova, svoj jezik i jezik tvoje djece i tvojih unuka.

Branka Pavić Blažetin

Aktualno Ministarski pohod Petrovom Selu

Péter Kiss sastao se s petroviskimi peljači ter dodilio stipendije

Ministra Pétra Kissa su pred crikvom sv. Petra i Pavla primili mjesni farnik Janoš Šneller ter petroviski načelnik Mikloš Kohut kot i kandidatica za parlamentarno mjesto u Sambotelu Angelika Gaál

Za lanjskoljetošnjim posjetom Kisegu ter Hrvatskom Židanu i Prisiki pak i po spravišći s tamošnjimi Hrvatima, Péter Kiss, peljajući ministar Ureda premijera, 9. marcijuša službeno je pohodio Petrovo Selo. Ministar je u skromnoj pratnji točno dospio iz Kisega pred petrovisku vanjsku crkvu kade su ga dočekali načelnik sela Mikloš Kohut, mjesni farnik Janoš Šneller ter sambotelska MSZP-kandidatkinja za parlamentarno mjesto Angelika Gaál. Dokle su se peljali gosti krez crkvu, rečeno je da je Božji dom nedavno obnovljen, dobio je i noćnu svitlinu, a zvana toga uz znatnu potporu vjernikov je prođuće ljeto restauriran i farof. (Izminuli su krov,

toplinska izolacija je napravljena, a modernizirano je u njem i grijanje.) Ministra jako su interesirali detalji vjerskoga, kulturnoga žitka sela i postavio je mnogo pitanj nadležnikom, kako i u kojoj mjeri su ovdje živeći Hrvati zadržali svoj jezik, koliko je velika vjerska zajednica i koji su plani crkvene općine ter mjesne samouprave. Ovako je vrhovni političar uz ostalo informiran, kakovi projekti stoju u budućnosti pred obavljenjem, npr. temeljna rekonstrukcija trga pred kapelom. Ruski bojni spomenik će se premjestiti u cintir, obnova plota oko bojnoga spomenika kot i preuredjenje spomenika za priključenje domovini „Communitas Fidelissima” su takaj hitne zadaće. Zvana toga, kako smo čuli, okolo crkve sv. Pavla i Petra neophodno je u red spraviti područje, izgraditi parkirališće i, što je još velika dužnost samouprave, po riči Mikloša Kohuta, vratiti zgradu male škole, ka pripada u crikveno vlasništvo. U svezi s tim djelom peljačtvo sela većputi je hodilo i u Ministarstvu za vjerska pitanja, a Péter Kiss je ovput obećao svoju potporu, naravno, ako njeva partija ostane i nadalje na vlasti. Pokidob je goste jako stiskalo vrime, samo na kratko je posjećen Općinski stan, kade su još dotaknute glavne teme kod razgovora, kot mogućí EU-projekti, a i poboljšanje životnih situacijov u pogranični zona s konačnim nstantkom granic. Za kratkim sastankom s petroviskimi predstavnici, ministar je još u domu kulture dodilio željezožupanijskim studentom i sridnjoškolcem stipendije Zaklade „Za sutra”.

-th-

IZBORNI KUTAK (4)

Izbori za državne manjinske samouprave

Izbori zastupnika u državne manjinske samouprave obavljaju se slično kao i za regionalne (županijske i glavnogradske) samouprave, s nekoliko posebnosti. Tako se izbori za državnu manjinsku samoupravu raspisuju ako pojedina nacionalna ili etnička manjina ima barem četiri mjesne manjinske samouprave. Podsjetimo da je za županijske i glavnogradske izbore potrebno barem deset mjesnih manjinskih samouprava. To u biti znači da će za manjine koje neće imati svoje županijske samouprave i nadalje zastupanje regionalnih i državnih interesa obavljati državne samouprave. Broj zastupnika u skupštinama državnih manjinskih samouprava ustanovljuje se prema broju mjesnih manjinskih samouprava. Prema tome skupština državne manjinske samouprave imat će 15 članova ako pojedina manjina nema više od 15 utemeljenih manjinskih samouprava, 19 članova ako je njihov broj 16 do 30, 25 članova ako je 31 – 50, 31 člana ako je 51 – 100, 39 članova ako je 101 do 200, a 53 člana ako ih je više od 200. Izbori se mogu održati ako na listama koje postavljaju manjinske udruge ima barem onoliko kandidata koliko se bira u skupštinu. Ako se zakonom određeni broj zastupnika smanji na manje od pola, moraju se održati međuvremeni izbori.

Izbori za regionalne (županijske i glavnogradske) i državne manjinske samouprave raspisuju se nakon općih izbora, u ožujku iduće godine, na isti dan za sve manjine, a na njima mogu birati i biti birani, kako je i do sada bilo, zastupnici mjesnih samouprava (elektori). Međutim, izbori se neće kao prije upriličiti na velikom elektorskom skupu, nego će elektori glasovati u mjestu. Pripremio: S. B.

BUDIMPEŠTA – Institut za istraživanje manjina Mađarske akademije znanosti u Budimpešti je 16. ožujka bio domaćin stručne rasprave koja se vodila o jednoj grupi Bunjevaca koji žive u Republici Mađarskoj, koji su pokrenuli inicijativu za istupanje iz redova hrvatske zajednice. Cilj te skupine je da se Bunjevci registriraju kao posebna i samostalna manjinska zajednica.

Sjednica Odbora za odgoj i obrazovanje

Dana 7. ožujka održana je sjednica Odbora za odgoj i obrazovanje Hrvatske državne samouprave. Dnevni red jednoglasno je prihvaćen.

Kako je poznato, temeljem odluka spomenutoga odbora i Skupštine, HDS je za 2006. godinu dao prednost organiziranju tabora za učenike koji sudjeluju u hrvatskome narodnosnom odgoju i obrazovanju, našim osnovnim školama i gimnazijama, i to u tri ljetna turnira: od 12. do 24. lipnja (radionički), od 24. lipnja do 1. srpnja (također radionički), a treći bi bio usmjeren glazbenoj i plesnoj obuci. Po turniru bi sudjelovalo 84 učenika od 4. do 12. razreda. Prednost će imati oni koji su se istakli u učenju, na kulturnom i športskom polju, te na raznim natjecanjima u okviru Croatiade, OKTV-a, OÁTV-a, i oni učenici koji su privrženi tamburaškoj kulturi.

Troškovi za hranu i smještaj za sedam dana iznose 36.450 Ft po učeniku, izuzev pobjednika na spomenutim natjecanjima, učitelja, pratitelja i voditelja zanimanja, što osigurava HDS. (Po turniru 11 učitelja i jedan animator.) Valja znati da putne troškove osigurava također HDS. Po turniru se predlaže dva autobusa. Sredstva potrebna za zanimanja neka osiguraju škole sudionice, a za tamburaška zanimanja glazbala donosi svaki učenik. Radi što bolje upoznavanja otoka Paga i šire oklice, predviđeni su izleti. Voditelji će biti ponajprije naši prosvjetni djelatnici koji u tome već imaju prakse. U svezi s njihovom novčanom naknadom predsjednik HDS-a će se obratiti ravnateljima danih škola. O svim programima izvijestit će i škole i roditelje.

Konkretiziran je ovogodišnji program Croatiade koja će se održati u Budimpešti, Santovu i Pečuhu.

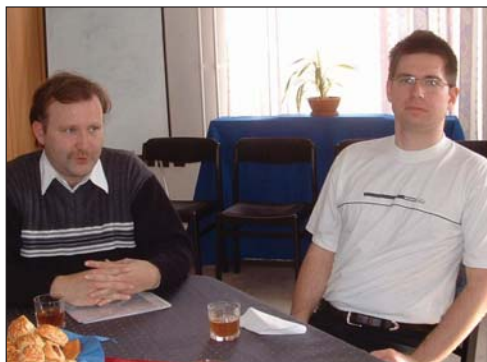
Glede problematike hrvatskih udžbenika sudionici su se suglasili da se osnuje stručna ekipa radi sastavljanja plana izdavanja najnužnijih izdanja. Predsjednica je nazočne kolege upoznala s nacrtom pismenog odgovora koji je zatražen od Ministarstva obrazovanja. Prihvaćeno je da se 22. kolovoza priredi usavršavanje hrvatskih odgajateljica, nastavnika i ravnatelja.

Prijedlozi u svezi s odlikovanjem prosvjetnih djelatnika za 2006. godinu mole se do 15. svibnja.

m. d.

Vijećnici stolnobiogradske Hrvatske manjinske samouprave u Kaniži

Hrvatska manjinska samouprava u Stolnom Biogradu (Székesfehérvár) osnovana je prilikom posljednjih manjinskih izbora. Pripremajući se na predstojeće manjinske izbore, njezini su predstavnici potražili kaniške Hrvate radi izmjenjivanja dosadašnjih iskustava, te raspravljanja o mogućnostima novoga manjinskog i izbornog zakona.

Predstavnici Hrvatske manjinske samouprave iz Stolnog Biograda: Stjepan Nađ (slijeva) i dr. Atila Bednjak

Predstavnik stolnobiogradske Hrvatske manjinske samouprave, predsjednik Stjepana Nađa i dr. Atilu Bednjaka, vijećnika i predsjednika Kuratorija Hrvatsko-mađarske zaklade za kulturu „Kálmán Könyves”, 9. ožujka u uredu Hrvatske samouprave u Kaniži primili su zastupnici Hrvatske državne samouprave iz Pomurja Ružica Kertes, Ana Kovač, Tibor Dombai, Jože Takač i Marija Vargović, predsjednica kaniške Hrvatske manjinske samouprave.

Gosti su predstavili svoju samoupravu i govorili o dosadašnjim uspjesima. Nakana posjeta bila je uspostavljanje veze i rasprava o Manjinskom i Izbornom zakonu.

Stolnobiogradski Hrvati zacijelo će i na predstojećim izborima uspjeti organizirati manjinsku samoupravu, no vjerojatno sami neće uspjeti staviti svoje kandidate na državnu listu, pa bi se u tom pogledu pridružili Hrvatima drugih regija. Oni smatraju da nema smisla usitnjavati izgleda, nego se treba udružiti.

Na sastanku se ispostavilo da u nekim pitanjima nisu svi podjednako informirani. Dok je g. Takač znao da listu mogu postavljati samo one udruge koje naznačuju u svome statutu da zastupaju interese hrvatske manjine, predstavnici iz Stolnog Biograda tvrde da će to stupiti na snagu tek 2010. g. Nisu jednake informacije ni o dospijevanju manjinskih kandidata u mjesne samouprave, međutim, vjerojatno o tim pitanjima raspravljat će još i novi parlament. Vijećnici su se složili u tome da će biti u vezi i međusobno će se obavještavati o aktualnostima predstojećih izbora.

O stolnobiogradskoj Hrvatskoj manjinskoj samoupravi govorio je predsjednik Stjepan Nađ: Ponosni smo što smo prilikom izbora dobili čak 835 glasova, što je dokaz da u gradu ima interesa za hrvatskim sadržajima. Inače, u gradu, zajedno s našom, djeluje osam manjinskih samouprava.

Otkako je utemeljena naša samouprava, redovito se okuplja dvadesetak ljudi hrvatskog podrijetla. Na žalost, malo njih zna hrvatski, naime, odrasli su u mađarskom okruženju, ali se svi vežu za hrvatske korijene i kulturu. Među njima su doseljenici iz Pomurja, Gradišća i drugih hrvatskih regija, i to vrlo obrazovani ljudi, informatički stručnjaci, građevinari, učitelji, pravnici, glazbenici (npr. Béla Tolcsvay), stručnjaci za pisanje natječajeva ... Samouprava je pokrenula tečaj hrvatskoga jezika koji pohađa osam osoba, podučava ih Đurda Brindza, učiteljica budimpeštanske Hrvatske osnovne škole i gimnazije.

Godine 2003. prvi put smo priredili Hrvatski dan, i to na dan sv. Ladislava, 27. lipnja. Taj smo dan izabrali stoga što ovdje djeluje Hrvatsko-mađarsko društvo sv. Ladislava.

Povezali smo se s koljnfoskom, dunajvároškom i andzabeškom hrvatskom samoupravom. Njihove su kulturne skupine gostovale na našim priredbama. Imali smo već i književnu večer na kojoj smo slušali prevođene pjesme hrvatskih autora.

Našu samoupravu grad potpomaže s milijun i sto tisuća forinti, a pratimo i razne natječaje. Upravo smo zbog toga smatrali važnim osnivanje Hrvatsko-mađarske zaklade za kulturu s kojom ćemo se već moći natjecati možda i za dobivanje sredstava iz europskih fondova.

Imamo velike planove. Želimo graditi Društveni dom. U tome nas podupire i gradska samouprava. Ove godine želimo organizirati kulturnu smotru na kojoj će nastupiti plesna skupina „Tamburica” iz Budimpešte. Planiramo izlet u Osijek, te želimo osnovati priznanje „Za hrvatsku zajednicu”.

Razmišljamo i o utemeljenju Hrvatsko-mađarske zaklade za promicanje poduzetništva. O tome smo razgovarali s predstavnicima Trgovačke i industrijske komore.

B. B.

Intervju

Razgovor vodila: Branka Pavić Blažetin

ALJMAŠ – Obilježen Dan žena

U organizaciji Hrvatske manjinske samouprave i Bunjevačkoga „Divan-kluba“, u subotu, 11. ožujka, u Aljmašu je, već po običaju, upriličen Dan žena. Gost večeri bio je Antun Vizin, koji je zabavljao okupljene bunjevačke Hrvatke. Kako nas je izvijestila predsjednica Hrvatske manjinske samouprave *Valerija Petrekanić Koso*, i dalje rade na registriranju „Divan-kluba“ kao neprofitne udruge, što je preduvjet da bi mogli sudjelovati na raznim natjecajima za civilne udruge.

SANTOVO – Trodnevnica za Uskrs

Prema višedesetljetnom običaju, župna zajednica u Santovu i ove godine priređuje duhovne pripreme za Uskrs, koje će se i za hrvatsku i za mađarsku zajednicu upriličiti 27. – 29. ožujka. Pripreme na hrvatskom jeziku i prigodnu propovijed održat će velečasni Dinko Kalmar, župnik iz Dalja, koji je lani 19. studenoga već boravio u Santovu prilikom gostovanja Crkvenoga pjevačkog zbora iz Aljmaša, odnosno svetišta Gospe od Utočišta. Od vjerskih događaja, nadalje, izdvajamo da u subotu, 25. ožujka, počinju probe za pjevanje pasije na hrvatskom jeziku.

BAČINO – Županijsko natjecanje hrvatskih ribiča

Kako nas je obavijestio predsjednik bačinske Hrvatske manjinske samouprave Franjo Anišić, u suradnji s mjesnom ribičkom udrugom, 28. travnja organiziraju Županijsko natjecanje hrvatskih ribiča. Prvi susret naših ribiča održan je lani u Čavolju, a bačinski su ribiči osvojili prvo mjesto. U Baćino se očekuju tročlane ekipe hrvatskih ribiča, odnosno predsjednici mjesnih hrvatskih samouprava iz bačkih naselja.

GARA – Županijska smotra hrvatskoga plesa

U okviru Županijske narodnosne smotre za djecu i mladež, u petak, 17. ožujka, u Gari je održana Županijska smotra hrvatskoga plesa na kojoj se okupilo 13 folklornih skupina iz devet bačkih naselja, i domalo tristo sudionika. Odlukom stručnog ocjenjivačkog suda glavna nagrada, zapravo poziv na svečanu završnicu koja će s prirediti 20. svibnja u Kiskőrösu, dodijeljena je Plesnoj skupini Hrvatske osnovne škole iz Santova za prikaz *kapare* (prošnja mlade), izvornoga svatovskog običaja šokačkih Hrvata, koja je oduševila izvedbom, te izvornošću običaja, šokačke pjesme i plesa. Koreografiju je uvježbala Evica Catić Kozić, a plesna je skupina nastupila u pratnji Orkestra „Čabar“ iz Baje. S. B.

Na sajmovima i izložbama vina

Članovi Udruge hrvatskih vinogradara u Mađarskoj svojim uzorcima vina redovito sudjeluju sajmovima vina u Hrvatskoj, a od ove godine i u Bosni i Hercegovini. Zanimljivo je i to kako je dopredsjednik Udruge Ladislav Kovač redoviti član ocjenjivačkih sudova na najpoznatijim sajmovima vina u Hrvatskoj, tako na poznatom orahovačkom sajmu, na Vinoviti u Zagrebu. I ove su godine naši vinari sudjelovali sajmu vina u Orahovici, održanom od 16. do 17. ožujka. Spremaju se i na Mostarski sajam vina koji počinje 8. travnja, a neće izostati ni ovogodišnja Vinovita na Zagrebačkom velesajmu koji traje od 10. do 14. travnja. Na spomenutim sajmovima, natjecanjima i izložbama vina Udruga hrvatskih vinogradara predstavlja se već godinama u svojim samostalnim paviljonom – kazao nam je predsjednik Udruge Mišo Hepp.

KERESTUR – KOTORIBA – U okvirima europskih programa za prekograničnu suradnju, 10. ožujka učenici keresturske osnovne škole boravili su u kotoripskoj prijateljskoj ustanovi na proslavi rođendana Jože Horvata, tamošnjega književnika rođenog upravo toga dana 1915. g. Sljedeći zajednički program bit će zajednički izlet 18. ožujka po Zalskoj županiji. Učenici i nastavnici obiju škola posjetit će gradove Jegerseg (Zalaegerszeg), Keszthely i Balatonszentgyörgy.

KERESTUR – Načelnik Lajoš Pavlic ovih je dana potpisao ugovor o dobivanju potpore iz europskih fondova za izradu plana izgradnje mosta na Muri između Kotoribe i Kerestura. Nakon toga će se objaviti natječaj za izradu planova mosta.

PETRIBA – Samouprava je donijela odluku kako će se s mjesnim vrtićem priključiti ustanovama iz Pustare i Mlinaraca. Tako će od jeseni započeti hrvatska zanimanja u petripskome dječjem vrtiću. Budući da u naselju nema odgajateljica koja zna hrvatski, jedna odgajateljica iz Pustare odlazit će tamo raditi u pola statusa. Načelnik Jože Kranic raduje se tom rješenju jer će možda više roditelja razmisliti o tome da svoju djecu upišu u mlinaračku hrvatsku školu.

Udruga koja živi

Natjecanje hrvatskih vinogradara „Bolje je mutno vino nego bistra voda”

Sedamdeset i tri vinara, 161 uzorak vina, 107 bijelih vina s 12 zlatnih odličja, 54 crna vina s devet zlatnih odličja zbroj je ovogodišnjeg natjecanja Udruge hrvatskih vinogradara.

Svake godine na godišnjem okupljanju članova Udruge hrvatskih vinogradara u Mađarskoj i njihovih prijatelja, te na proglašenju rezultata godišnjeg natjecanja hrvatskih vinogradara, koje Udruga organizira već 23 godinu zaredom, iznenadim se brojem članova Udruge i njihovim oduševljenjem natjecanju i zajedničkom druženju. Možda je i najveća vrijednost ove hrvatske udruge što je, za razliku od ostalih hrvatskih udruga, okrenuta gospodarstvu te okuplja ljude Hrvate i njihove prijatelje koji se uzgojem vinove loze i proizvodnjom vina bave iz hobija, ali i velike proizvođače vina iz područja cijele Baranje pa i šire, koji žive od vinove loze i vina.

Od 6. do 10. ožujka tri ocjenjivačka suda ocjenjivala su vina u Hrvatskome klubu Augusta Šenoae u Pečuhu. Dr. Lajos Diófási, dugogodišnji predsjednik ocjenjivačkog suda koji već 23 godinu zaredom predsjedava natjecanju hrvatskih vinara, i njegov kolega dr. János Földvári, obadvojica cijenjeni i priznati etnolozi, doktori poljoprivrednih znanosti, sa svojim suradnicima nisu imali nimalo lak zadatak. Ove godine u poslu su im pomogli Miroslav Ivanković, voditelj vinarije Feravino u Feričancima, István Havrán, vinar, Béla Környei, inženjer poljoprivrede, i Blaženko Vinković, voditelj vinarije Poljoprivrednoga kombinata iz Orahovice. Već otprije nekoliko godina Natjecanje hrvatskih vinogradara poprimilo je međunarodni

Ladislav Kovačević s generalnim konzulom Ivanom Bandićem i umjetnikom Győző Szatyorom

karakter, a tako je to bilo i ove godine. Natjecanju je sudjelovalo mnogo vinara iz Hrvatske, iz kutjevačkog vinogorja, te iz hrvatske Baranje, Moslavine i Volodera, a i naši vinari iz Koljnofa.

Proglašenje rezultata natjecanja upriličeno je u Harkanju u organizaciji Udruge i Hrvatskoga kluba Augusta Šenoae te domaćina Hrvatske samouprave i mjesne samouprave grada Harkanja. Domaćini su se pobrinuli kako bi sve teklo u najvećemu mogućem redu, skuhalo su izvršnu večeru, i cijele večeri do kasnih noćnih sati brinuli se kako bi gosti bili zadovoljni, a obradovali su ih i kulturnim programom u kojem su nastupili učenici

Mješoviti pjevački zbor harkanjskih Hrvata

harkanjske škole Pála Kitaibela, recitirajući i plešući hrvatske plesove, te Mješoviti zbor harkanjskih Hrvata s umalo polusatnim programom. Nakon pozdravnih riječi predsjednika Udruge Miše Heppa i dopredsjednice Hrvatske samouprave Đurđe Geošić vinogradarima-vinarima obratio se dr. Diófási, ukratko se osvrnuvši na postignute rezultate i na prošlu vinsku godinu, te radove koji nas već ovih dana čekaju u vinogradima. Slijedila je dodjela priznanja i nagrada, a potom večera i zabava uz Orkestar Orašje, do kasnih noćnih sati, naravno, uz kušanje ponajboljih vinskih kapljica. Glavnu nagradu, hrastovu bačvu s urezanim hrvatskim grbom, dar generalnoga konzulata Republike Hrvatske u Pečuhu, vinaru godine Ladislavu Kovačeviću iz Vršende, uručio je osobno generalni konzul Ivan Bandić. Među brojnim nagradama bio je i dar Hrvatske državne samouprave: električna kosilica, te Saveza Hrvata u Mađarskoj: prskalica. Natjecanju su pribivali i Franjo Kukuruzović, ravnatelj Slavina iz Orahovice, te Biserka Stojić, predsjednica Udruge vinara i vočara „Lujko Miklaušić”.

Baranja je treća po veličini vinska regija u Mađarskoj koju odlikuju mala gospodarstva, ali je sve veći broj i velikih proizvođača vina i velikih tvrtki koje imaju izvrsne vinarije, primjerice jedan od članova Udruge, poznati hrvatski vinar Alojzije Wunderlich, čiji su preci došli iz Hrvatske u Mađarsku, danas ima jednu od tri najsuvremenije vinarije toga tipa u Europi koje odlikuje visoka kakvoća proizvodnje vina – kazao je za naš tjednik predsjednik Udruge Mišo Hepp, te dodao: Ovo je jedno od jačih natjecanja u ovoj regiji, a i među državnim natjecanjima mi smo među prvih trideset. Udruga je utemeljena radi okupljanja vinogradara Hrvata u Baranjskoj županiji, ali i svih Hrvata vinara u Mađarskoj, koji se žele učlaniti u Udrugu. Naše je natjecanje po broju prijavljenih uzoraka veliko, ove je godine bio 161 uzorak vina, što crnih, što bijelih, od preko 70 vlasnika iz Mađarske i Hrvatske.

Kad smo počeli prije 23 godine, bilo je devet vinara i 11 uzoraka, danas se svrstavamo u red jednog od najvećih natjecanja. Ove su mu godine sudjelovali i gradišćanski Hrvati iz Koljnofa sa svojim crnim vinima te natjecatelji iz Kutjeva, Orahovice, Moslavine, Baranje ...

Dodijeljeno je 27 zlatnih i 38 srebrnih odličja, ostalo su brončane i zahvalnice. U odnosu na vinsku godinu koja je bila loša, naši su rezultati izvanredni.

Po tradiciji, jednom od vinogradara, članu Udruge, već niz godina Generalni konzulat Republike Hrvatske u Pečuhu dodjeljuje hrastovu bačvu. Ove ga je godine dobio mladi Vršendanin, vinar Ladislav Kovačević. Zanimljivo je kako je njegov otac Dežika Kovačević jedno takvo bure dobio prije nekoliko godina, a i ove godine Kovačevići, i otac

Tibor Radić raduje se brončanom odličju

Mišo Hepp

Zoltan Kovač

i sin, osvojili su lijepe rezultate, tako je očevo juhfark, urođena vršendska sorta osvojila zlato, a sin je za svoj rizling silvanac dobio broncu, za juhfark srebro, i glavnu nagradu ovogodišnjeg natjecanja, spomenutu hrastovu bačvu.

Od Hrvata najbolji uspjeh osvojio je Zoltan Kovač: dva zlata za rose i cab, franc barrigue i dva srebra za cab, sauvignon i portugizac. Mihály Gerstmajer iz Zmajevca u Hrvatskoj radosno se vratio kući s dva srebra i jednim zlatom, a da ne govorimo o uspjehu vinara iz kutjevačkog vinogorja, vinarija Trdenići i drugih. Veoma je uspješan bio i

Atila Pajrić iz Koljnofa koji uzgaja vinovu lozu na 18 hektara i koji je osvojio zlato za svoj kékfrankos te srebro za zweigelt.

To je samo nekoliko imena ovogodišnjih natjecatelja od kojih su svi bili više nego uspješni.

B. P. B.

*Tam gore na bregu trsek nam spi,
stari mi japa ga tužno gleda.
V roki gorčine škarje drži,
prigne se k njemu, pak mu veli:
Trsek moj, zbudi se, dosti si spal.
Dugo na tebi snegek je stal.
Ves si pozebel i tak mi te žal,
trsek moj, zbudi se, bum te vrezal.
Brajdice delal bum trseku svom,
trsek mi vrnul bu svojim plodom.
Dečicu moju bu hranil z grozdom,
mene pak starega v kleti s vinom.
Z vinčekom svojim krepil me buš,
par leti življenja produkšal mi buš.
Zato, moj trsek, ti zahvalan bum,
do zadnje vure poštuval te bum.*

(Ivan Glavina)

Vinari iz Semelja,
Mijo Mijatović i Marko Emberović

Praizvedba amaterske kazališne grupe „Škoruš“

Bravo, židanski mornari!

Gradišćansku kazališnu sezonu su, jur po jednoč odgodjenom terminu, 4. marcijuša, subotu, začeli židanski kazalištarci s igrokazom u tri čini „Mornari, ahoi!“. Kulturni dom se je na toliko napunio da još i iglicu ne bi mogli dolihititi u njem. Čudami su bili znatizeljni na ovu novu produkciju od trih ur ku je autor, kako je i sam rekao Joško Weidinger, napisao zdavno za svoje igrače u Frakanavi, kada još televizije jako ni bilo u selu, pak su ga ljudi zamolili neka napiše dužu komediju. Ov, morebit u njegovoj kolekciji najdulji kusić su si opvut izabrali Židanci, a sudeći po smihu i aplaudiranju publike, nisu ni pogrišili u izboru. Kičmu svake igre tribi je sazidati na talentirane glumce, a ovi su jur zdavno na židanskoj pozornici *Miho* (Jakob Kumanović) i *File* (Joško Ravadić). Oni i sad vrhunski formiraju uloge, kot dvojki, mornari ki se vraćaju med svitskimi boji domom, a gor ne znaju da je vekše poteškoće čekaju u rodnom kraju nego na morju, brodeći se okol Afrike. Njevo jerbinstvo, krčma, stoji pod dugom, a na njevoj strani stoji službenka *Verica* (Agica Horvat), ka bi pak s teškim srcem ostavila svoje djelatno mjesto. Tako kad dojdju gazde, veljek se narodi savezništvo za spašavanje krčme, isplaća se dug *Bariću* (Kristijan Čenar, a kasnije i u ulogi seoskoga farnika) koji bi rado dobio i imanje, a i žensku u njem. Miho i File, iako su jur zdavno prošli iz sela, zato imaju vjerne prijatelje u osobi sadašnjega načelnika *Pavi* (Ferenc Šteiner) ter seoskih zastupnikov *Šimi* (Tamaš Horvat) ter *Peru* (Adam Šteiner). Oni će izabrati dvojke i za predsjednike Društva za polipšanje sela, u kom ide rič i za konkuriranje s drugim, susjednim selom. Zblud i

spletka nastane zapravo onda kad File najavi svojemu bratu da je vanzneo iz Doma za siromaštvo jedno dite ko će na stare dane, u manjkanju žen, skrb nositi i na nje. Ditešce se čeka u starosti od 18 misec, a u stvarnosti se pojavi u njevom stanu dičak *Adolar* (Imre Kolnhofer) od 18 ljet, pak veljek pomiša, nafarba sive dane u krčmi. Vericin udvarač *Štefe* (Ferenc Pikner) od ljubomornosti se svadi sa svojom rožicom, dokle njegova sestra, ka je mogla čuvati krčmu nigda-nigda, vidi u Adolaru sumljivoga človika ki još i svoje pilo ne kani isplatiti. Adoptirano dite napravi novu situaciju, s kom se svaki pomiri, a i on je jako snalazljiv i lako se nauči na seoske zakone „pape i oca“. Koliko se znaju žrtvovati pak mjesni aktivisti za interese svojega naselja, to su gor spremni pokazati muži ki prik hatara šmugljaju orgulje, dokle *inšektoru Graničaru* (Marku Šteineru) to velu da svaki večer probu imaju u novom muzičkom sastavu i da se tako pripravljaaju na seosku svetačnost. Orgulje jur ima crikva, a ki će svirati, postavlja se pitanje, kad se slavi i seoski velikan, ki je zdavno ostavio kraj?! No, ovo pitanje riješi *Joe Granger*, u ulogi Petar Horvat (Jože Granić čije ime jako liči na negdašnjega hrvatskoga pjevača u Austriji) ki je po svitu poznat muzičar, ali se i zato vraća domom kad ga srce vliče najzad k *Marici* (Eva Domnanović), prvog ljubavi, načelnikovo kćeri. Pred tim gledatelje zato još čeka glazbena atrakcija kad se začmu svi muži guslati pod dirigiranjem Miha, a najlipše im aplaudira zemaľjska predsjednica Društva za polipšanje (Marica Kolnhofer). To je ključ za to da hrabre muže ne more nikako uloviti inšektor jer alibi im je gvišan.

Weidingerov tekst ne bi bio originalan prez stranjiskih došljakov, zato autor uplete u radnju kusića najprlje *Samuel šejka*, kojega sjajno odigra Zoltan Bano, a za njim dojdju na red dvi Amerikanke, milionerke *Esmeralda Whisky* (Marija Kolnhofer jur u drugoj ulogi) ter *Kunigunda Brandy* (Zita Horvat, ka je i redateljica) ke paradiraju na domači daska i su pripravne na skok da ulovu muža veljek pri prvom koraku. Tako dvojki, Miho i File, doživu i ženski napad, a suprot lipšemu spolu, njim je jedina želja da se oslobodu od ovih afektiranih „poteškoć“. To pak velikom sposobnošću uredi njev sin Adolar, ter na ljubav žedne babe pošalje najzad u Ameriku s tim da su muži jur prošli pred njimi. Adolaru pak, naravno, dobrodojde reporterka Nove visti *Franciška Marić*, u osobi Estere Horvat. Na kraju svenek, kako smo se na to naviknuli na gradišćanski pozornica, svaki si najde para, a sve mutno se raščisti.

U Hrvatskom Židanu se je jako čuda smijalo toga večera i gvišno nikomur žao nij bilo da je strpljivo do kraja pogledao praizvedbu. To prvenstveno imamo zahvaliti skušnoj glumi starijih igrokazačev, a i žaru ter oduševljenosti brojnih mladjih članov, med kimi neki se najdu i u dvi uloga. Kulise su još jednoč prekrasne kot i narodne nošnje i k igrokazu potrebni predmeti. Na kraju spektakla načelnik sela Štefan Krizmanić umjesto Oscara predao je za priznanje „zlatni pokal“ redateljici Ziti Horvat, a Društvo Škoruš s kiticom je zahvalilo trud i žilavost slavljemim glumcem. Uz burni aplauz su zato i pohvalne riči autora Joška Weidingera batrile ov amaterski ansambl, kojega će u naredni tajedni sigurno uprav tako svečevati u naši seli, ovkraj i onkraj hatara, kot ovom prilikom u Hrvatskom Židanu.

-Timea Horvat-

Trenutak za pjesmu

Gospodin Pavao Horvat

(Iz zbirke „Molitve“)

18.

Iskušavaju me ruglom,
ja sve primim mirnom dušom,
škripaju zis zubi na me,
a ja ništ ne marim na nje.

Vraćaju mi zlo za dobro,
Usmijuju me nazlobno:
„Glej! Va Boga se zaufa!
Koga još i nije znamda!“

Od žalosti sam vas potren,
zato vičem Te i zovem:
„Ne daj dušu razdirati,
Tebe zaman zazivati!“

Iz povijesti hrvatskog tiska u Mađarskoj –
Naše novine

Stara i vazda svježa prava

„Naše novine” 3. kolovoza donose i razgovor s Antunom Robom, generalnim sekretarom Antifašističkog fronta Slavena, koji tom prigodom ističe: *S pravom očekujemo da ćemo uživati punu nacionalnu, socijalnu i kulturnu slobodu. Naime, smatralo se je da izborima rešavamo: da se u mestima gdje žive Južni Sloveni pored mađarskog jezika uvede kao službeni i južnoslovenski jezik; da sinovi Južnih Slovena budu zastupljeni u svim samoupravnim telima, policiji, sudovima i Parlamentu; da se ... u svim mestima gde žive Južni Sloveni otvore južnoslovenske škole sa maternjim nastavnim jezikom.* Objavljen je i poziv:

Južni Sloveni! Srbi, Hrvati, Slovenci! Borba Antifašističkog Fronta Slovena nije prazna reč ... Ovdje se ne radi o političkim frazama i parolama radi toga da bi se dobili mandati za Parlament. Ovdje se radi istinski i stvarno o poboljšanju životnih uslova narodima koji su godinama proganjani ni krivi ni dužni, ovdje se radi o košenju osnovnim pravima koja nam kao narodu u sastavu jedne države pripadaju. Ovdje se ne radi o milostinji već o borbi da uspemo u izvojevanju ravnopravnosti koje su nam silom oteli. „Naše novine” pozivaju na izbore: Istupite na izbore smelo, razmislite, promozgajte kome će te dati svoj dragoceni glas.

U „Našim novinama” (27. kolovoza 1947., broj 25) sustavno se vodila izborna kampanja, naime, tjednik donosi članak pod naslovom: „Južni Sloveni birajte: Novi ili Stari put”. Antun Rob, generalni sekretar piše: *Izbori treba da odrede novi put Mađarske Republike ... Izbori će odlučiti na prvom mestu pitanje unutrašnjeg mira, reda, odnosa između partija, zatim, pitanje odnosa između poslodavaca i radnika i na kraju, pitanje dalje demokratizacije zemlje i poboljšanja životnog nivoa radnog naroda. Sa druge strane izbori će odlučiti kakav će biti stav Mađarske Republike prema svojim susedima i ostalim demokratskim snagama sveta ... Danas mi postavljamo sa punim pitanjem pravo naše nacionalne slobode. Sutra ćemo pitanje sa mađarskim radnim narodom rešavati pitanje unutrašnjeg sređivanja naše zemlje ... da obezbedimo srećniji život našem zemljoradniku ... da njegovi poljoprivredni proizvodi postignu najbolju cenu na pijaci. Sutra, kada rešimo pitanje naših škola, čitaonica i domova kulture, rešavat ćemo pitanje društvenog podizanja našeg intelektualca i njegove uloge u kulturnom životu Mađarske. Južni Sloveni mogu u velikoj meri pomoći miroljubivi put Mađarske Republike. To znači ovo: da izborima ne samo da se rešavaju naša južnoslovenska prava, prava mađarskog radnog naroda nego se i rešava pitanje uloge i učešća Mađarske Republike u izgradnji ... Mi smo za dobre odnose sa susednim demokratskim narodima ... Južni Sloveni! Naši kandidati su za novi put: za put mira, rada i sreće našeg i mađarskog radnog naroda.”* Odabrao Đuro Franković

Iz hrvatskog tiska

Nova mađarska drama

Kako donosi Vijenac, novine Matice hrvatske za književnost, umjetnost i znanost, u izdanju Hrvatskog centra ITI-UNESCO-a, 2005. izašla je antologija nove mađarske drame, „Nova mađarska drama” koju je priredila Franciska Čurković-Major. Ova antologija, piše Neven Ušumović, predstavlja nam mađarsku dramsku produkciju u posljednjih desetak godina. Riječ je o autorima rođenim mahom na prijelazu u šezdesete, pri čemu je iznimka György Spiró, rođen 1946., čija nova drama *Susret* napisana 2003. godine zatvara narečenu antologiju. Antologija je gotovo u potpunosti rezultat prevoditeljskog rada Franciske Čurković-Major sa studentima zagrebačke Katedre za hungarologiju, a jednu je dramu preveo ugledni pečuški intelektualac Ištvan Filaković, piše Neven Ušumović. Uz Spiróovu, „Pileću glavu” (Csirkefej), tu su drame Ákosa Németha, „Julija i njezin poručnik ili vjeran do groba” (Júlia és a hadnagya), Jánosa Háýja, „Mali Géza” (A Gézagyerek), dramska igra Andora Szilágyija „Neotposlana pisma” (El nem küldött levelek), drama Zsolta Pozsgajia „Valcer proroka” (Prófétakeringő). Antologiju otvara već spomenuta Spiróova drama „Pileća glava”, a zatvara također njegova drama „Sudar” (Koccanás), čija je prazvedba bila 2003. godine.

Kako piše Neven Ušumović, vidi se širina zahvata u suvremenu mađarsku dramu, ali je osobitost antologije i u tome što poštuje i sud kritike i sud publike. Ovi prijevodi novi su izazovi hrvatskomu kazališnom svijetu za njihovo što skorije uprizorenje.

Iz hrvatskog tiska

Hrvatska drama na svjetskim jezicima

Gavran na svjetskim kazališnim daskama

Premijera Gavranove drame *Sve o ženama* u Rio de Janeiru odgođena je za kraj ožujka. Miro Gavran jedan je od najizvođenijih hrvatskih dramatičara u inozemstvu. Tako je nedavno publika u Washingtonu u Rockville Little Theatreu imala prilike vidjeti, u režiji Alexandra Fräsera dramu „Čehov je Tolstoj”, a u Poljskoj u krakovskom Teatru Ludowy izvodi se premijera s početka veljače drama „Sve o ženama” u režiji Pawela Szumieca. Isti Teatar na svom repertoaru ima još jednu Gavranovu dramu „Muž moje žene” čija je posljednja premijera peta izvedba ove Gavranove drame u Poljskoj, što pokazuje kako je Gavran jedan od najčešće izvođenih inozemnih autora u poljskom kazalištu. Uskoro, pod konac ožujka očekuje se i premijera Gavranove drame „Veseli četverokut”, i to u Mađarskoj, na hrvatskom jeziku na daskama Hrvatskoga kazališta Pečuh, a u režiji Stipana Filakovića.

GAVRANOV ROMAN NA BUGARSKOM

Roman suvremenoga hrvatskog književnika Mire Gavrana „Pokušaj zaboraviti” objavljen je na bugarskom jeziku u prijevodu Aleksandre Liven. Knjigu je objavila izdavačka kuća „Balkani” iz Sofije u izdanju „Balkanske biblioteke” u koju su uvršteni i Miroslav Krleža, Ivo Andrić, Ismail Kadare, Elitis Odiseas, Izet Sarajlić, Dragoslav Mihajlović i Jorges Seferis.

Bogatstvo ...

Roditelji Marka Dekića za vrijeme djevovanja i momkovanja

BRLOBAŠ, NOVO SELO, POTONJA – Predsjednik županijskog vijeća dr. István Gyenesi u okviru svoje kampanje za parlamentske izbore, nedavno je posjetio podravska hrvatska sela u Šomođskoj županiji. U Novom Selu posjetio je gajdaša Pavla Gadanjija i kušao gibanicu te se divio pjesmama kulturne skupine Vunenaš. U Potonji je svratio do najmlađega i najstarijega stanovnika sela. Gosp. Gyenesi održao je kratak govor i u Brlobašu, a govorio je o svojim iskustvima i ciljevima. Reče kako je najveći problem podravskih sela nezaposlenost, zato želi poticati stvaranje radnih mjesta. Među ciljevima je još spomenuo razvijanje prometne infrastrukture te javnoga prijevoza.

KOLJNOF – Ovo selo se je 23. februara i službeno učlanilo u mikroregiju Fertőd-Šopron, ka ujedinjuje oko 40 naselj u toj pokrajini. S tim je automatično postala obrazovno-odgojna institucija OŠ Mihovil Naković, centar hrvatske narodnosne nastave, ka uloga će u budućnosti znamda i zvanarednmi zadaćami i cilji opunomoćiti ovu ustanovu. No, kako to sugerira Hrvatska državna samouprava, koljnofska škola mogla bi biti ujedno i Dvojezična škola u dotičnoj županiji. Samouprava Koljnofa će u tom važnom pitanju donesti odluku 23.marcijuša, a načelnica Marija Pilšić se ufa da će se svakako naroditi pozitivno rješenje. Ako seoski zastupnici budu glasali za upeljanje dvojezičnoga modela, u sljedećem koraku će se pitati roditelji.

UNDA, PETROVO SELO – Kazališne predstave će u dojučni tajedni razveseliti brojne gledatelje u Gradišću. Sada jur punim elanom gostuju dvi naše igrokazačke grupe u razni seli, a negda-negda imamo sriću pogledati i spektakl u izvedbi gradišćanskih teatristov iz Austrije. Dokle je 19.marcijuša, nedilju od 15.3o začeto, u undanskom kulturnom domu nastupila židanska brigada s kusićem „Mornari ahoi“, u petrovskom Domu kulture je isti dan kazališno društvo iz Nove Gore pozivalo na šalni igrokaz Raya Cooneya pod naslovom „Zgrabi me, družel“. Ovoj grupi prvi put je mogla aplaudirati petroviska publika.

Nove knjige

Srebrna kola, zlaten kotač

*Srebrna kola, zlaten kotač, zlaten kotač, zlaten kotač
U njem se vozi lvo i kovač, lvo i kovač, lvo i kovač.
Oj, oj, oj, lep lvo moj, kad bu došla ona vura da ti budeš moj.
Ej, ej, ej, daj mi se na smej, poljubi lepu Maru i to nije grej.*

U Hrvatskome klubu Augusta Šenoe 28. veljače, u organizaciji Kluba i Hrvatske matice iseljenika, u sklopu književne tribine, predstavljena je knjiga Gorana Kneževića *Srebrna kola, zlaten kotač*. Okupljene je pozdravila i Srebrnka Šeravić, voditeljica Odjela za folklor Hrvatske matice iseljenika, a o knjizi je govorio etnolog i jedan od recenzenata Tvrtko Zebec. Priredba u Klubu ostvarena je materijalnom potporom Javne zaklade za nacionalne i etničke manjine.

Spomenuta knjiga autora i urednika Gorana Kneževića izišla je u Zagrebu u izdanju Ethno d.o.o. 2005. godine. Ima podnaslov Hrvatski narodni plesovi za djecu i mladež te uvod u kinetografiju. Plesni pedagog Goran Knežević od 1993. godine organizira i vodi seminare „Dječje folklorno stvaralaštvo i njegova primjena u radu s djecom“, koje je do sada pohađalo više od 1500 prosvjetnih djelatnika i voditelja dječjih i odraslih folklornih skupina iz Hrvatske i hrvatske dijaspore. Redovit je predavač na Hrvatskoj školi folkloru i predsjednik Hrvatskoga društva folklornih koreografa i voditelja. Knežević je autor niza izdanja, knjiga, pisac mnogih dječjih koreografija koje izvode brojna društva. Što je to kinetografija? Plesno pismo koje je stvorio poznati plesni teoretičar Rudolf Laben 1928. godine, a sastoji se od tri okomite crte koje sadrže šest stupaca, svaki za određeni dio tijela, u njih se upisuju simboli smjera, visine i kakvoće pokreta u vremenskom razdoblju. Posrijedi je sustav zapisivanja plesova, koraka i pokreta, kojim nam piše i Goran Knežević u svojoj knjizi. Kako u predgovoru knjige pisac piše, danas je učenje narodnih plesova u pedagoškim ustanovama prepušteno osobnoj inicijativi i sklonosti pedagoga, a u pedagoškim učilištima učiteljima nije omogućeno cjelovito upoznavanje i svladavanje narodnih plesova. Nadam se kako ću svojom knjigom, zainteresirati pedagoške djelatnike i potaknuti ih da objavlvenu plesnu građu primijene u svom radu ... U knjizi je Goran Knežević predstavio 50 pučkih plesova kao plod osobnog iskustva i svojega rada s djecom, a cilj mu je bio odabrati narodne plesove koji su stilskim i plesnim značajkama prihvatljivi ukusu djece i mladih. Izabrani narodni plesovi različiti su prema prostornoj formaciji, plesnim figurama, pokretima, koracima, i mjestu podrijetla, a u knjigu je uvršten i velik broj plesova s pjevanjem kako bi se kod djece istodobno razvijalo plesačko i glazbeno umijeće. Da bi se cjelovito oživotvorili prikazani

narodni plesovi, osim riječima, Goran Knežević opisao ih je kinetografijom, koju danas prihvaćaju etnokoreolozi, plesni pedagozi, i drugi kao službeno plesno pismo što omogućuje upoznavanje i razmjenu suvremenih i tradicijskih plesnih tvorevina te i kvalitetnije razumijevanje socioloških, antropoloških i kinezioloških spoznaja o plesu.

Pišući o Kneževićevoj knjizi, Vlasta Kaurić zaključuje: „Srebrna kola, zlaten kotač Gorana Kneževića naš je prvi udžbenik plesnog pisma te tako popunjava prazninu u kojoj smo se dosad služili kinetografijama stranih pisaca (Ravnikar, Knust, Lange) i usmenim predavanjima naših poznavalaca kinetografije. Ova je knjiga i značajan doprinos folklornoj plesnoj literaturi, naročito u pogledu pripreme i podučavanja plesača“. Tvrtko Zebec pak zaključuje: „Doprinos je ove knjige vrlo velik i značajan jer popunjava apsolutno pomanjkanje literature toga tipa u nas. U odgoju djece tim se tumačenjem praktičnoga učenja folklornih plesova s izvrsno postavljenom metodikom rada proizašlom iz četvrtstoljetne prakse samog autora pružaju velike mogućnosti za kvalitetno ostvarenje psihofizičkih potreba djece uz upoznavanje smisla, sadržaja, ljepote i vrijednosti vlastite nacionalne kulture orijentirane prema lokalnoj tradiciji.“

bpb

„Bok poživi naše starce!”

U organizaciji mjesne i hrvatske manjinske samouprave sela Sumartona, već je šesti put priređen Dan starih. Ove godine s velikim uspjehom, naime, započelo je organiziranje društva umirovljenika u selu.

U seoskome domu 25. veljače okupio se stariji naraštaj Sumartonaca da proslavi svoj dan. U ime samouprave, KUD-a, vrtića i škole pozdravio ih je načelnik Lajoš Vlašić na zavičajnom govoru:

„Drago nam je kaj ste primili naš poziv i kaj ste se tak v lepem broju spozišli, kaj skupa svetkujemo vaš dan. Po redu šesti pot zdržavlamu dana starih Sumartončana ...”

Načelnik je u kratkim crtama izvijestio nazočne o statistici nataliteta i mortaliteta sela. Od umirovljenika trinaestero su preminuli lani, osim toga na žalost bilo je i mladih. Prisjetili su se njih minutom šutnje.

Svake se godine čestita najstarijoj ženi i muškarcu u selu. Ove godine to su: teta Bara Hajdu Hederić, rođena 20. kolovoza 1913. g., i čika Jakob Mihalić, rođen 19. lipnja 1915. g. Njima je pripremljen dar što će im čelništvo sela predati kod kuće, naime, već im je teško bilo pribivati priredbi.

Samouprava sela nastoji skrbiti o svojim umirovljenicima, stoga je smatrala važnim

obnovu i dogradnju zdravstvenog doma. Ove godine želi obnoviti put do groblja, i izgraditi pločnik. Za buduće je planirano utemeljenje doma starih ako za to bude potrebe. Također se razmišlja i o pomoćnoj službi patronažne sestre kako bi pomogli nemoćnima i onima koji žive sami.

Čelnici sela već su i prijašnjih godina pokušavali utemeljiti klub ili društvo umirovljenika. Mlađi umirovljenici Ana Dombai i Joža Režek prihvatili su se organizacijskih poslova. U Sumartonu i među umirovljenicima još ima aktivnih ljudi, njihovu je pomoć načelnik zahvalio skromnim darom.

Slijedio je kulturni program u kojem su nastupile unučice i unuci, možda i prauunci. Djeca mjesnoga dječjeg vrtića obradovala su publiku veselim igricama na hrvatskom jeziku, čak i na dijalektu, školarci scenskom igrom, a mješoviti pjevački zbor s hrvatskim popijevkama također je imao velik uspjeh.

Beta

PETROVO SELO – Predsjednik željeznožupanijske skupštine Péter Markó, spodobno kot i u prođući ljeti je 15. marcijuša, srijedu na danu državne svećtačnosti brojnim zaslužnim osobam predao županijsko odlikovanje. Kako smo o tom obavješćeni, med nagradjenimi je bila i Petroviščanka, Piroška Šteiger-Milišić. Slavljenici je u Répcelaku dodijeljeno priznanje za većljetnu službu Samouprave Željezne županije. Piroška Šteiger-Milišić je bila najprlje zaposlena kod sambotelske tekstilne firme 1967. ljeta, a pet ljet kasnije jur djela kod zadruga (TSZ) *Pinka* u rodnom selu. U seoskom upraviteljstvu djeluje na petroviskoj općini od 1984. ljeta, sprvine se bavi s financijskim djeli i porcijami, a od 2000. ljeta je bila zadužena isključivo za financijske stvari mjesne samouprave. Ovo ljetu stupi u zaslužnu mirovinu.

SAMBOTEL – Školski projekt: Ugarska revolucija 1956. Gradišćanski zemaljski muzej je predstavio školski projekt ki će pratiti veliku izložbu o Ugarskoj revoluciji 1956. ljeta „Od sanje do traume”. Za projekt u obliku naticanja moraju školari peljati intervjuje. Školari sridnjih i viših škol za stručno obrazovanje moraju za naticanje peljati razgovore sa svidoki vrimenta, odgovarajući geslu projekta „Svidoki vrimenta povidaju o Ugarskoj revoluciji 1956. ljeta”. Cilj naticanja je da se intenzivno predjela Ugarska revolucija iz gradišćanskoga gledišća i da dojde do dijaloga med generacijami.

Znanstvena brošira na temelju razgovorov – Zvana toga ćedu dokumentirati sudbine ugarskih biguncev ki su ostali u Gradišću. Sve intervjuje ćedu se staviti na raspolaganje kulturnom odiljenju. Intervjui se pomoću takozvane Oral-History-zbirke zemaljskoga arhiva moru koristiti i za znanstveno istraživanje. Na temelju intervjuov ćedu školari pak oblikovati znanstvenu broširu. Rok naticanja za školare završava 31. maja 2006. Nagrade ćedu podiliti sredinom junija u okviru izložbe „Od sanje do traume” u zemaljskom muzeju u Sambotelu.

Program vrtićaša na danu umirovljenika

„Užgimo svijeće, prijatelji moji!
Plameni želja neka svijet zahvate.”
S. Blažetin

Pozivnica

U ime zastupnika kaniške Hrvatske manjinske samouprave srdačno Vas pozivamo na

hrvatsku svetu misu

2. travnja 2006. g. u 17 sati u Donjogradskoj crkvi sv. Josipa u Kaniži.

Misu celebrira: Blaž Horvat, dekan iz Koprivnice.
Svetu misu posvećujemo prije pet godina preminulomu
hrvatskom pjesniku i učitelju Stipanu Blažetinu.

HORGOŠ – Novi granični prijelaz „Horgoš“ otvoren je u subotu, 11. ožujka. Novi prijelaz ima šest ulaznih i isto toliko izlaznih trakova. Dana 11. ožujka s mađarske strane je ostvarena autocesta Segedin – granični prijelaz Riska (Röszke), čime se skraćuje put Budimpešta – Beograd za 30 kilometara.

PEČUH – U uredu Samouprave Baranjske županije 13. ožujka raspravljalo se o položaju i daljnjoj sudbini Muzeja „Dorottya Kanizsai“ u Mohaču. Budući da je to bazični muzej Hrvata, Srba i Slovenaca u Mađarskoj, dopredsjednik Skupštine Baranjske županije Péter Tasnádi na razgovor je pozvao i čelnike državnih samouprava danih manjina. Na čelu Muzeja, koji je utemeljen 1923. godine, danas je Jakša Ferkov.

UDVAR – Prema odluci mjesne samouprave, 15. ožujka, na dan nacionalnoga blagdana, u sklopu svečanosti uručena je titula Počasni građanin dr. Ivi Semeljcu, umirovljenom okružnom liječniku rodom iz Udvara.

BUDIMPEŠTA – Od 16. do 19. ožujka u sklopu sajmišta Hungexpo održao se 29. međunarodni sajam Utazás/Putovanje 2006. Na 18 tisuća četvornih metara predstavilo je svoju ponudu 900 izlagača iz 49 zemalja svijeta. Zemlja partner sajma ove je godine Republika Hrvatska koja se predstavila u A paviljonu na štandu 209/C, i to na 154 četvorna metra.

LEIPZIG – Utjecajni proljetni Sajam knjiga, koji se održao od 16. do 19. ožujka, i ove je godine ugostio veći broj hrvatskih pisaca. Lanjska dobitnica ugledne lajpciške nagrade za europsko razumijevanje Slavenka Drakulić službeno je gostovala i na štandu Zajednice nakladnika i knjižara iz Hrvatske, ali je sudjelovala i u raspravi s još jednim prijašnjim dobitnikom zvučne nagrade, s mađarskim piscem Péterom Esterházyem. Na hrvatskome štandu osigurani su bili nastupi Nikice Petraka, Sanje Lovrenčić, Igora Grbića, Jasminke Domaš i Mire Gavrana. Leipzig je ove godine posjetiti i Miljenko Jergović koji je predstavio njemačko izdanje knjige „Buick Rivera“ s pomoću prevoditeljice Sabine Marić. Moderatorica toga predstavljanja bila je njemačka spisateljica Juli Zeh čiju je knjigu ovih dana objavio zagrebački nakladnik Durieux.

Zaklada „Za zutrašnji dan“ u Petrovom Selu

Petrovski studenti med dobitniki

Stipendisti iz Petrovoga Sela: sliva Bernadeta Szabó, Nikoleta Timar, Petar Zavodi ter Elvira Milišić

Zaklada „Za zutrašnji dan“ djeluje od 1995. ljeta u Sambotelu, i med cilji predvidja najprije potpomagati talentirane sridnjoškolce i studente, mlade umjetnike, pjesnike ter zajednice, kulturna društva ka priredjuju literarne večere ter kazališne susrete, predstave. Kuratorij Zaklade je odlučio da će ljetos pobjednike na naticanju za stipendije ter i nagradjene s jezičnom potporom skupazvati u Petrovom Selu. Petrovski kulturni dom 9. marcijuša, četvrtak otpodne, su napunili dijaki ter njeva starina da bi bili nazoči svečanom aktu. Program su začele školske jačkarice pod dirigiranjem Jolanke Kočiš, zatim je sridnju dičju grupu tamburašev peljao Rajmund Filipović, a učenici Dvojezične škole su izveli i tančeni splet. Njih je zavježbao Petar Škrapić.

Goste je najprlje pozdravio domaćin,

načelnik sela Mikloš Kohut ki je istaknuo da u Petrovom Selu na zvanarednom mjestu stoji kulturna djelatnost. U razni sekcija desetljeća dugo teče ovde djelo, a Petrovo Selo je danas poznato širom orsaga po svoji jačkarica, tamburaši, tancoši i igrokazači. Ministar kancelarije Péter Kiss u svojem svečanom govoru je naglasio da petrovskoj peldi spodobne zajednice sa sačuvanjem jezika i tradicijov u današnjem svitu su u prednosti, jer veljek na početku se ganu u žitak s dvimi jeziki. Djelovanje Zaklade „Za zutrašnji dan“ je političar ocijenio pozitivnim jer redovno podupiru takove školare, studente ki iz drugih izvorov ne moru osigurati pineznu osnovu za vlašće školovanje i studiranje, ali na ov način dostanu šansu da stanu na liniju štarta s drugimi, morebit i manje sposobnimi pajtaši. „Istina, ove stipendije neće riješiti sve probleme, ali na pol ljeta će zlamenovati dobitnikom ozbiljnu pomoć. Danas je jako mnogo onih ki potribuju pomoć, a moramo i za mnoge druge nešto učiniti! Gratuliram onim ki će ovput prikzeti stipendiju, a Zakladi čestitam za ovu zamisao i čin!“ – su zvučale ministarske riči, a potom je Péter Kiss 33 osobam predao povelja o stipendiji (mesečno po deset jezero forintov). Med njimi su bili i petrovski studenti/ice Zita Teklić, Albert Kancz ter Petar Zavodi. Angelika Gaál, predsjednica kuratorija Zaklade, je dodala da dođuće ljeto planiraju još već potporov podiliti i na druga područja proširiti materijalnu pomoć. Predala je potvrdu ka daje pravo za korišćenje jezične potpore od 40 jezero forintov u ovom semestru 13 peršonam. Med dobitnici su bile iz Petrovoga Sela Nikoleta Timar, Izabela Milišić i Bernadeta Szabó, one su studentice Visoke škole u Sambotelu. -Tiho-

Čestitamo!

U povodu Nacionalnoga praznika 15. ožujka, ministrica Kinga Göncz pjesniku, piscu, prevoditelju i novinaru Marku Dekiću (suradniku Hrvatskoga glasnika. o.p.) uručila je visoko državno odličje predsjednika Republike Mađarske László Sólýoma za njegov više-desetljetni pjesnički i javni rad te djelatnost, Zlatni križ Republike Mađarske. Uredništvo Hrvatskoga glasnika i ovim putem čestita kolegi Marku Dekiću.

Mali suradnici

Naša obitelj

Mi smo višečlana obitelj. Imam baku koja je već u mirovini, ali po izgledu je vrlo mlada. Jako puno nam pomaže u kući. Moja majka radi kao prodavačica u selu. Ona ima četrdeset godina. Jako je zauzeta, ali lijepo se brine za nas. Za mene je ona najbolja majka na svijetu. Moj tata radi u jednoj željezari. Ima četrdeset i jednu godinu. On je trener u jednom nogometnom klubu. Jako voli nogomet i vrlo je dobrodušan. Ja i moj brat smo blizanci, ali se po izgledu i po ponašanju potpuno razlikujemo. Mi smo dobri učenici i dobro igramo nogomet. Mi kao višečlana obitelj, u kojoj ima tri generacije, jako se dobro slažemo i poštujemo.

David Markek

8. r., OŠ Katarine Zrinski, Serdahel

Mi smo složna obitelj. Živimo u Sumartonu. Imam tatu, mamu. Moj tata ima 39 godina. On je mehaničar. Visok je, ima smeđu kosu i plave oči. Jako voli životinje. Moja mama je prodavačica. Ima 35 godina. Ona je također visoka, smeđokosa i plavih očiju. Jako voli cvijeće. Ja je jako volim jer je dobrodušna. Zna peći dobre kolače. Ona je dobre naravi, nikada ne viče i nije nervozna. Takva je naša obitelj, koju ja jako volim.

Aliz Kuzma

8. r., OŠ Katarine Zrinski, Serdahel

Mi živimo u Serdahelu. Ja, moja mama, tata, brat i prabaka. Mi smo dobra obitelj. Ja pohađam osnovnu školu, 8. razred, ali od rujna idem u srednju školu. Volim informatiku, hrvatski i engleski jezik. Moj hobi je računalo (kompjutor) i nogomet. Moja mama

je krojačica. Ona je jako marljiva i dobrodušna. Moj tata radi kod jedne tvrtke u Kaniži. Moj brat je recepcionar. Sutra slavi 23. rođendan. On je jako dobar brat. Moja prabaka, sa svojih 85 godina, najstarija je u obitelji.

Kristijan Pogačić

8. r., OŠ Katarine Zrinski, Serdahel

Želim predstaviti svoju obitelj. Ja sam Milan, živim u Sumartonu. Imam 14 godina. Rodio sam se u Kaniži. Imam tatu, mamu i jednoga mlađeg brata. Član sam sumartonskoga KUD-a. Sviram na tamburi. Tata se zove Josip. On ima 49 godina. Na žalost on mnogo treba da radi. Moja mama Veronika radi kao prodavačica u gradu u Kaniži. Brat Danijel ima devet godina i pohađa sumartonsku školu. Moj hobi je računalo (kompjutor).

Milan Đurić

8. r., OŠ Katarine Zrinski, Serdahel

Naša obitelj živi u Serdahelu. Sastoji se od pet članova. Moja mama je po zanimanju knjigovoda. Ona ima smeđu kosu, zelene oči i okruglo lice. Ona je dobrodušna i lijepa. Moj otac se bavi carinjenjem. On je visok, ima brkove, smeđu kosu i plave oči. On mnogo radi. Moj stariji brat je student na visokoj školi, uči ekonomiju i jako voli svirati. Mi s Markom imamo 14 godina, mi smo blizanci i pohađamo osnovnu školu. Imamo smeđu kosu i plave oči. Ja imam duguljasto, a Marko okruglo lice. Visoki smo 175 cm. Ja volim voziti bicikl, a Marko voli ribe loviti. Takva je naša obitelj.

Mišo Fabić

8. r., OŠ Katarine Zrinski, Serdahel

☺ ☺ ☺ Vicevi ☺ ☺ ☺

Sat stao, a ja produžio

Jada se luđak luđaku:

- Izgubih ja, jadan, jučer sat.
- Kako? Kada?
- Vjerojatno jučer dok sam bio u šetnji. Sat mora da je stao, a ja nisam opazio, nego sam nastavio dalje hodati.

Popust

- Mogu li ove cipele od petnaest tisuća biti jeftinije?-pokušava kupac zbuniti dječaka koji zamjenjuje oca u trgovini.
- Pa, mogu-sedam i pol tisuća po komadu.

Telefoniranje

Ana razgovara telefonom, a otac prevrće očima slušajući je. Kad je završila razgovor, reče joj:

- Čini mi se da si se popravila.
- Prije si znala telefonirati po dva sata, a ovaj put si razgovarala manje od pola sata. Kako to?
- Ma, opet je bio pogrešan broj.

Pametno dijete

- Grga dođi pred ploču i riješi ovaj zadatak: Tvoj tata kupi osam boca vina i svaku bocu plati 300 forinti. Za koliko je ukupno kupio vina?
- Za dva dana!

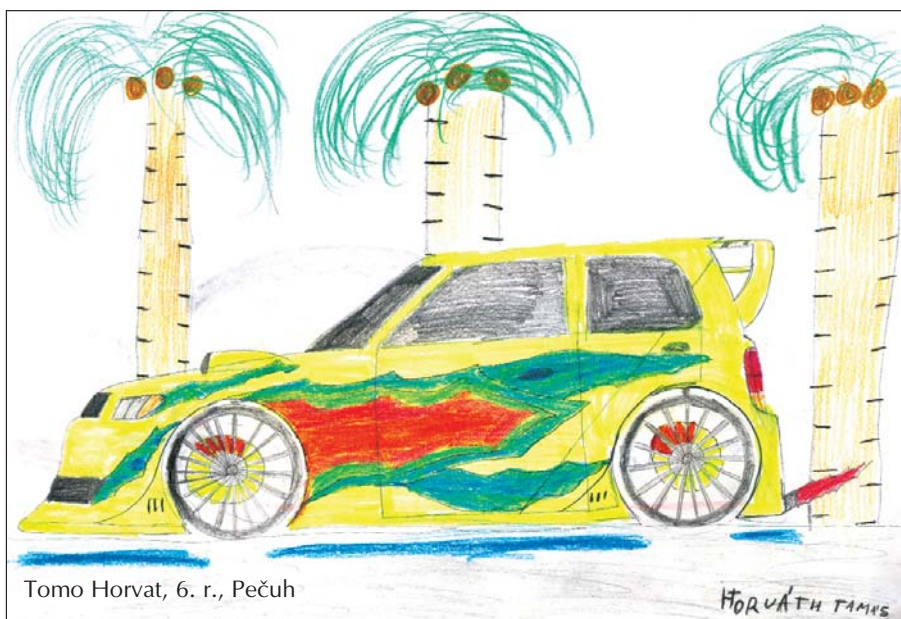
Umivanje

- Djeco, svako jutro morate se umiti-govori učitelj u razredu.
- Eno, na Lukinom licu vidim što je imao za doručak!
- A što sam imao?-zapita Luka.
- Jaja.
- Nije istina, to sam jeo prekjucher!

Sardine

Otac i sin jedu sardine.
Otac: Vidiš, sine, i velike ribe u moru jedu ovakve male srdelice.
Sin: A tko im otvara konzerve?

☺ ☺ ☺ ☺ ☺ ☺ ☺ ☺ ☺ ☺ ☺

Tomo Horvat, 6. r., Pečuh

LUKOVDOL – I ove se godine održao tradicionalni nacionalni festival pjesničke riječi, u spomen na velikoga hrvatskog pjesnika Ivana Gorana Kovačića (1913. – 1943.). Otvorenje „Goranova proljeća“ dogodilo se na dan je pjesnikova rođenja, 21. ožujka, u njegovu rodnom Lukovdolu. Tom so prilikom dodjeljene nagrade: „Goranov vijenac“ za cjelokupni pjesnički opus i dostignuća u hrvatskoj književnosti, nagrada „Goran za mlade pjesnike“ te nagrade učenicima osnovnih i srednjih škola za književne radove. „Goranovo proljeće“ svake godine raspisuje natječaj za nagradu „Goran za mladog autora“. Na natječaju mogu sudjelovati pjesnici mlađi od 30 godina koji do sada nisu objavili knjigu poezije. Gosti 43. Goranova proljeća bili su i pjesnici iz Mađarske. Programi susreta pjesnika tradicionalno se svake godine odvijaju u drugoj županiji, ove je godine domaćin priredbe bila Brodsko-posavska županija. „Goranovo proljeće“ utemeljeno je još davne 1964. godine.

ČAJTA – Dana 26. ožujka predstaviti će se knjiga Zlatke Gieler s naslovom Igrajmo se. Knjiga je namijenjena odgajateljicama, a sadržava 50-ak dječjih igara.

PEČUH – „Sloga u raznolikosti“ jest moto Zajednice mladih Nijemaca u Mađarskoj koji u Pečuhu od 8. do 14. travnja priređuju već tradicionalni „Vuzmeni seminar“ europskih manjinskih omladinskih organizacija. Ove je godine glavna tema seminara „Mađarska kao višenacionalna država“. U sklopu seminara 120-ak sudionika iz europskih manjinskih omladinskih organizacija u šest sekcija raspravljat će o manjinskoj politici s posebnim osvrtom na predstojeće manjinske izbore u Mađarskoj.

FIČEHAZ – To malo pogranično mjesto u Zalskoj županiji, ima prijateljske i suradničke odnose s Općinom Donji Vidovec u Republici Hrvatskoj. Veze su navlastito u međusobnom druženju djece, odnosno na polju školstva. U zadnje vrijeme ta je veza oslabjela, a u fičehaskom Općem prosvjetnom središtu kažu kako je osnovni razlog tome nedostatak materijalno-financijskih sredstava. Stoga je fičehaska dječja samoprava odlučila posredstvom različitih dobrovoljnih akcija pribaviti nužna sredstva kako bi se susret obnovio. Kako doznajemo, novac je prikupljen i ponovni susret fičehaskih i vidovečkih osnovaca bit će uskoro u Fičehazu.

Pečuško Hrvatsko kazalište u Gradišću Dičji igrokaz *Plava boja sniga* predstavljen u Koljnofu i Petrovom Selu

Amatersko kazalište cvate u Hrvatskom Židanu pak i Petrovom Selu, a ova društva znaju razveseliti na početku ljeta publiku skoro u svi naši seli. Medjutim, još nigdar se nij zgodalo da bi se bili naučili naši igrokaz-či kakovu dičju komediju. Pokidob pak rijetkokrat zajde u Gradišće kakov spektakl za naše mališane, takove kusiće je svaki put potribno počastiti velikom publikom. 4. marnocijuša, subotu najprlje je pred koljnofskom dicom predstavljena šalna igra „*Plava boja sniga*“ u izvedbi Hrvatskoga kazališća iz Petocrikve. Istovrimeno je na židanski daska praizvedbu imala domaća teatarska grupa. Drugi dan, nedilju u petrovski kulturni dom su bili došli prvenstveno školari, a vjerujem da bi bili dospili i većimi odraščeni na predstavu, ako bi se u dobi proširila vist. Školare, dicu je najteže zabavljati, svezati duže vrime, ali sudeći po smihu, burnom aplauzu i dičjem komentaru, pečuškom štabu ni to nij bila teška zadaća. Po povidajki Grigora Viteza, u režiji Lászlóa Bagossyja doznali smo kako teče žitak u dvoru kralja Karaslava (u izvrsnoj glumi Ive Grišnika) ali podmuče uz dirigentsku palicu dvorskoga ludjaka,

Sliva dvorski mudroznanac Kačkavalj, Rafael Arčon, kralj Karaslav, Ivo Grišnik ter princeza Krizantema Erika Žarac

Stipana Đurića. Princeza Krizantema (Erika Žarac) je zela u svoju glavicu da će zadobiti srce kraljevskoga pastira Kalopera (Slaven Vidaković), ki se naravno neće suprotstaviti toj namjeri. Kako je pak to moglo biti u svakoj meši, i u kraljevskom dvoru naredaju se „neprijateljske“ sile u osobi generala Razbinosa (András Mészáros) kot i dvorskoga mudroznanca, Kačkavalja (Rafael Arčon). Iako obadva dost manipuliraju kraljevske misli na kraju priče svaki dobije svoje. Pokidob pastira ne moru uloviti ni po tri lukavi pitanji, mora dobiti princezinu ruku a i sve što s njom skupa ide. Mora se reći da uz glumu su bili prekrasni kostimi, kulise, a glazba s jačkami ravno je začarala našu dicu, kot i lik dvorskoga ludjaka, osjetljiva princeza Krizantema ter kralj Karaslav, kim su najjače pucali toga petrovskoga otpodneva.

-Tiho-

Hepiend na kraju predstave

Glavni liki spektakla, Ivo Grišnik i Stipan Đurić, su i ovput brilirali u svoji uloga

Mesopusno vrime u Šopronu

U mesopusno vrime bilo je veselo i u Šopronu. Članovi Kulturnoga društva su se na poslidnji dan poklade našli skupa, da se oprostiu od šala i viceva. To im je uspelo tako dobro da su se skoro pofuznuli u Čistu srijedu. U korizmi će se svaki odmoriti da se opet pripravi na gust program u protulicu i ljeti.

Franjo Pajrić

Slušali ste čitajte ...

Vrijeme korizme

Molitva, odricanje i dobra djela odlike su korizme. I evanđelje predviđeno za Pepelnicu upozorava da se za vrijeme korizme ponajprije u molitvi treba obnoviti. Moliti više i bolje, s nakanom za sebe i svoju obitelj, odnosno s namjerom za opće dobro, recimo za svećenička zvanja, mora biti za vrijeme korizme u središtu pozornosti svake molitvene zajednice. Na ovo je upozorio vjernike središnje crkve u Seksaru (Szekszárd) velečasni Ladislav Bačmai, te na veliku važnost dobročinstva.

– Na Pepelnicu sam održao zanimanje i u vrtiću – kaže velečasni. – Govorio sam djeci o trnovoj kruni, rekao im da je nacrtaju s velikim trnjem, i kada za vrijeme korizme učine po jedno dobro djelo, neka nacrtaju cvijet na svaki trn, pa će na kraju od trnove krune postati cvjetna kruna.

Velečasni Bačmai u Seksar zapravo se vratio iz Martinaca, naime, tamo je služio kao kapelan. Po završetku bogoslovnog fakulteta misna slavlja predvodi u prelijepoj crkvi „Belvárosi“, dnevno više puta. Sada, u korizmi, svakoga petka nastoji nazočiti i obilasku križnoga puta. Njegovu dolasku u Seksar obradovala se zajednica bačvanskih Hrvata, obraćaju mu se s molbama, pozivama da održi misna slavlja, duhovne pripreme, ispovijedi na materinjem jeziku, jer velik je nedostatak svećenika koji govore hrvatski u svim županijama u Mađarskoj, pa tako i u Bačkoj.

– Prije dvije godine pozvan sam u Santovo da održim korizmenu trodnevnicu; lani sam bio za vrijeme došašća; na Malu Gospu misio sam u Bačinu, a ljetos sam predvodio misu u kalačkoj katedrali, bila je prepuna. Malo sam se bojao da me neće razumjeti, jer sam Podravac, no nije bilo nikakvih problema. Zvali su me i u Čavolj, gdje će biti održana sveta misa u čast obljetnice biskupa Ivana Petreša, tamo sam se obećao – rekao je na kraju razgovora velečasni Ladislav Bačmai.

MKT

EURO 2012 – Mađarska i Hrvatska

Više od mjesec dana u Budimpešti je otvoren zajednički ured koji koordinira tehno-kratske poslove za prikupljanje svih materijala za II. knjigu kandidature za EURO 2012, koju treba dostaviti UEFA-i do 31. svibnja ove godine, kazuje projektni menadžer Zoran Cvrk, te dodaje: posao je obiman, uključuje svih osam gradova (Budimpešta, Đur, Debrecin, Stolni

Biograd, Zagreb, Split, Rijeka i Osijek), administraciju jedne i druge države, izradu novih zakonskih rješenja o dolasku UEFA-e u Hrvatsku i Mađarsku, a ne u posljednjem redu radi i na pripremi potpisivanja konačnog ugovora o organizaciji EURO dvaju nogometnih saveza i UEFA-e.

Taj zajednički projekt u kolikoj je mjeri zahtjevan?

– Naša zajednička kandidatura obvezatna je dokazati da smo spremni to učiniti. Moramo imati jasan plan financiranja i stvarne planove za gradnju stadiona i izvesti tako da to bude nogometu vjerodostojno. Moramo uvjeriti UEFA-u da takvim događanjem, zajedničkom kandidaturom dviju država diže se ugled nogometa poput „mađarske lake konjice“ i brončanih u Hrvatskoj. Profesionalni nogomet danas traži mnogo više pozornosti i sve ono što uz njega ide, a tu su veća natjecanja koja mogu privući ulaganja u sportsku infrastrukturu.

Koje su vam trenutno najaktualnije zadaće?

– Sakupiti materijale za seminar koji je organizirala UEFA u Budimpešti (12.-13. ožujka) i pozvati ljude iz Mađarske i Hrvatske da doznamo što od nas točno očekuje to tijelo; suočiti se s tim što to natjecanje donosi, a svakako donosi četrdesetak tisuća novih radnih mjesta i nove objekte koji će ostati u danim državama, što je vrlo velik kapital za hrvatski i mađarski sport.

Kako su zamišljeni susreti?

Po pravilima UEFA-e zemlja domaćin ne sudjeluje u kvalifikacijama za završni turnir. Naš zajednički model izrađen je na taj način da će otvorenje, barem mi se nadamo, biti u Zagrebu, a završnica u Budimpešti. Ukupno će se odigrati 31 utakmica, 15 u Hrvatskoj, 16 u Mađarskoj. Nadamo se da ćemo biti dovoljno jaki, da ćemo pobijediti druge dvije kandidature (Ukrajina i Poljska, Italija). Vrhunac, tj. plod našega rada trebao bi biti listopad, kada će UEFA s neovisnim stručnjacima ispitati sve ono su uradile države kandidati. Tada dolazi trenutak istine!

A. Pavleković

„Častimo te, Križu sveti,
na kom umre Isus naš ...“

Korizma 2006

Srdačno Vas pozivamo na korizmenu pobožnost u pečušku Kertvarošku crkvu

NA BLAGOVIJEST
u subotu, 25. ožujka

16.00 **Sveta misa na hrvatskom jeziku**
predvodi: vlč. *Franjo Pavleković*
pjeva: zbor Augusta Šenoae, Pečuh
na orguljama: Anica Posavac, Šikloš

16.30 **Koncert korizmenih pjesama**
sudjeluju: pjevački zborovi iz
Harkanja, Kujinja, Mohača,
Pogana, Salante, Udvara

Svakog rado očekujemo!

Rimokatolička župa Pečuh-Kertvaroš
Matica hrvatska Pečuh

HRVATSKA MANJINSKA SAMOUPRAVA
GRADA KAPOŠVARA
srdačno Vas poziva na

DAN NACIONALNOSTI

26. ožujka 2006., u nedjelju

Mjesto: gradski kulturni centar, ulica
Csokonai broj 1.

Program:

u 16.00 sati – Otvorenje
u 16.15 sati – Kulturni program

Sudjeluju:

KUD POLONEZ iz Budimpešte
KUD PODRAVINA iz Barča
KUD KHELIPESKE ROM iz Pečuha
Folkloriši iz sela Mikloši
Njemački pjevački zbor ŐSZIRÓZSÁK
(JESENSKE RUŽE) iz Kapošvara
Plesna skupina CRYSTAL iz Kapošvara

Organizator:

Hrvatska manjinska samouprava

U nadi da će te vašim
dolaskom uveličati nasu svečanost
srdačno Vas očekujemo!

Zasjedalo predsjedništvo DGHU-a

Predsjedništvo Društva Gradišćanskih Hrvata u Ugarskoj je bilo sazvano 10. marčija (petak) na Undi. Kako je rekla predsjednica Marija Pilšić, ovo zasjedanje je neophodno i zato jer se smatra pripremnim dogovorom pred kongresom Saveza Hrvata u Mađarskoj, koji će se održati 13. majuša u Koljnofu, čiji je organizator i domaćin Gradišće, kot i njegovo društvo. Do toga državnoga sastanka i naša, kot i sve druge regije, ima važnu zadaću, naime, da se u dogledno vrime izaberu zastupnici ki budu poslani na kongres. Gradišće bude zastupano na kongresu s 18 delegatov, a te ljude će odobriti približavajuća skupščina DGHU-a. Predsjedništvo je ovput odredilo termin toga regionalnoga skupa, koji je predvidjen 7. aprila (petak) u 17 uri u Starom Gradu. Mjesto za gradišćansko spravišće, kako je najavila Marija Pilšić, je ponudio parlamentarni zastupnik i načelnik dotičnoga grada Pavao Štipković. Tako će početkom narednoga miseca 34 zastupnikov dospiti u sjeverno Gradišće da bi tom prilikom skup izabrao gradišćanske predstavike ter one peršone ki će pomagati oko glasanja, organiziranja. Marija Pilšić je još u veliki crta prikazala najpr planirani program kongresa, koji će se začeti dopodne u 11 uri i kamo se očekuje već od sto ljudi iz cijeloga orsaga.

Člani predsjedništva su ovput bili složni i u tom da bi generalnu sjednicu Društva Gradišćanskih Hrvata u Ugarskoj morali prirediti u jesen, pri koj bi se izabralo i novo peljačstvo. U naredni tajedni će u seli, varoši mjesna društva, kulturne grupe, na sudu zabilježene i funkcionirajuće organizacije odrediti gdo će zastupati njeve interese prvo na regionalnoj, kasnije pak na državnoj razini.

-Tiho-

Izdanja koja se mogu naručiti kod Croatice Kht.

Udžbenici:

Gradišćanskohrvatski jezik i književnost

- CT-1111 – Anna Škrapić Timar – Judita Škrapić:
Naš materinski jezik, 1 (600 Ft)
- CT-1112 – Anna Škrapić Timar – Judita Škrapić:
Naš materinski jezik, 2 (500 Ft)
- CT-1113 – Anna Škrapić Timar – Judita Škrapić:
Naš materinski jezik, 3 (600 Ft)
- CT-1114 – Anna Škrapić Timar – Judita Škrapić:
Naš materinski jezik, 4 (600 Ft)
- CT-1115 – Anna Škrapić Timar – Judita Škrapić:
Naš materinski jezik, 5 (600 Ft)
- CT-1115/M – Čaba Horvath: Naš materinski jezik.
Vježbenica gramatike, 5 (600 Ft)
- CT-1126 – Anna Škrapić Timar – Judita Škrapić:
Naš materinski jezik, 8 (800 Ft)
- CT-1116/M – Čaba Horvath: Naš materinski jezik –
Vježbenica gramatike, 6 (600 Ft)
- CT-1116 – Anna Škrapić Timar – Judita Škrapić:
Naš materinski jezik, 6 (600 Ft)
- CT-1117 – Anna Škrapić – Gargerné Judita Škrapić:
Naš materinski jezik, 7 (600 Ft)
- CT-1126/M – Čaba Horvath: Naš materinski jezik 8.,
Radna bilježnica (800 Ft)
- CT-1117/M – Čaba Horvath: Radna bilježnica, 7 (600 Ft)
- CT-1124 – Čaba Horvath: Čitanka, 5 – 6 (800 Ft)
- CT-1125 – Čaba Horvath: Čitanka, 7 – 8 (800 Ft)
- CT-1119 – Čaba Horvath: Čitanka, 2 – 4 (600 Ft)
- CT-1118 – Čaba Horvath: Radna knjižica, 1 – 4 (600 Ft)

Pjevanje i glazba

- CT-1120 – Stipan Pančić: Pjesmarica, 1 (600 Ft)
- CT-1121 – Stipan Pančić: Pjesmarica, 2 (600 Ft)
- CT-1122 – Stipan Pančić: Pjesmarica, 3 (600 Ft)
- CT-1123 – Stipan Pančić: Pjesmarica, 4 (600 Ft)
- CT-1126 – Stipan Pančić: Pjesmarica, 5 (600 Ft)

Hrvatski jezik i književnost

- CT-1131 – Anica Torjanac: Slikovnica, 1 (600 Ft)
- CT-1131/M – Anica Torjanac: Radna bilježnica, I (600 Ft)
- CT-1132 – Anica Torjanac: Čitanka, 2 (600 Ft)
- CT-1132/M – Anica Torjanac: Radna bilježnica, 2 (600 Ft)
- CT-1138 – Anica Torjanac: Moj hrvatski 3.,
Čitanka (800 Ft)
- CT-1138/M – Anica Torjanac: Moj hrvatski 3.,
Radna bilježnica, (800 Ft)
- CT-1133 – Jolanka Tišler: Naš hrvatski –
Čitanka, 5 (600 Ft)
- CT-1134 – Jolanka Tišler:
Naš hrvatski. Radna bilježnica, 5 (600 Ft)

Narodopis i etnografija

- CT-1127 – Đuro Franković: Narodopis, 1 – 4 (800 Ft)
- CT-1129 – Đuro Franković: Narodopis, 7 – 8 (460 Ft)
- CT-1130 – Ladislav Heka: Narodopis, 9 – 10 (460 Ft)

Ostala izdanja

- Ladislav Heka:
Hrvatsko-mađarski kalendar (700 Ft)
- Ladislav Heka:
Obrana i posljednji dani – publikacije (500 Ft)
- Ladislav Heka:
Povijest Hrvata Dalmatina u Segedinu (500 Ft)
- Katarina Gubinski Takač:
Dragoljubi i krizanteme 66 haiku – Sarkantyúkák és
krizantémok (500 Ft)
- Marko Dekić Bodoljaš: Mirisi vrbika.
Pjesme i prijevodi (700 Ft)
- Ivan Horvat:
Židanski dičaki (500 Ft)
- Božidar Prosenjak:
A vadló (1200 Ft)
- Hrvati u Budimu i Pešti – Zbornik radova 1997. – 2000.
Uredio: dr. Stjepan Lukač (1000 Ft)

Hrvatski književnici u Mađarskoj

- Mišo Jelić (600 Ft)
- Ante Evetović Mirosljub (600 Ft)
- Ivan Antunović I. – II. – (1200 Ft)
- Antun Karagić – Kazališni komadi i novele (800 Ft)
- Hrvatski književni jezik – Zbornik radova.
Uredio: dr. Stjepan Lukač (1000 Ft)
- Tomislav Jelić i Željko Holjevac:
Gradišćanski Hrvati u Mađarskoj –
A magyarországi gradištyei horvátok (500 Ft)
- Kajkavci Vedešina i Umoka. Zbornik radova.
Urednici: dr. Nikola Benčić i Geza Völgyi (600 Ft)
- Dr. Mišo Mandić: Vjerski život katolika u Čavolju –
A csávolyi katolikusok hitélete (600 Ft)
- Stipan Krekić:
Tamburaška početnica (500 Ft)
- Baráth Árpád – Gyurok János – Soksevits Dénes:
Horvát fiatalok életmódja (800 Ft)
- Gyurok János – Soksevits Dénes:
A magyarországi horvát média (800 Ft)
- CT-2/2000 – Knjiga za vjeronauk, namijenjena učenicima
3. i 4. razreda s posebnom pripravom za prvopričes-
nike (300 Ft + ÁFA)
- CT-DISC 001 – Đuso Šimara Pužarov:
U blatu tragovi (1000 Ft + ÁFA)
- CT-DISC 002 – Čestit Božić – 1000 Ft + ÁFA
- CT-CAS 002 (500 Ft + ÁFA)

Hrvatski glasnik, tjednik Hrvata u Mađarskoj (80 Ft). Pretpлата za godinu dana iznosi 4160 Ft

Pogledi. Časopis za kulturu i društvena pitanja Hrvata u
Mađarskoj (500 Ft)

Narudžbe se mogu slati na adresu:

Croatia Kht. 1065 Budapest, Nagymező u. 49.